



DATOS IDENTIFICATIVOS

Educación: Tutoría e orientación coa familia

Materia	Educación: Tutoría e orientación coa familia			
Código	P02G110V01303			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	2	1c
Lingua de impartición				
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinador/a	de la Fuente Fernandez, Maria Adoracion Otero Lopez, Jose Carlos			
Profesorado	de la Fuente Fernandez, Maria Adoracion Otero Lopez, Jose Carlos			
Correo-e	delafuente@uvigo.es			
Web				

Descrición xeral (*)Esta materia cumple con un papel fundamental en el programa del grado derivado de su carácter instrumental y formativo:
 El carácter instrumental porque trabaja las competencias necesarias para situar a la escuela infantil en el sistema educativo español, en el contexto europeo y en el internacional. Relacionar la teoría y práctica con la realidad del aula, centro, familias y contexto educativo. Valorar la relación con el alumnado y sus familias como factor de calidad de la educación.
 El carácter formativo porque aparece una nueva visión de cómo enseñar y como aprender en una escuela inclusiva dentro de una sociedad que respeta y acoge el principio y derecho de una educación para todos y todas. Conocer y saber ejercer las funciones de tutoría y orientación. Ofrecer respuestas educativas inclusivas, de equidad y valores fundamentales para un íntegro desarrollo personal y social.
 En definitiva para que los profesionales con esta formación puedan, desde una visión crítica y reflexiva, ayudar, asesorar, informar y orientar al alumnado, familias, así como colaborar y participar con otras instituciones relacionadas con la educación infantil.

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
A2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
A3	Diseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
A4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
A5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
A6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
A7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia
A8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
A9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida

A10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
A11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes
A12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita
B4	Coñecemento de lingua estranxeira
B5	Coñecemento de informática
B6	Capacidade de xestión da información
B7	Resolución de problemas
B8	Toma de decisións
B9	Traballo en equipo
B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
B13	Razoamento crítico
B14	Compromiso ético
B15	Aprendizaxe autónoma
B16	Adaptación a novas situacións
B17	Creatividade
B18	Lideranza
B19	Coñecemento doutras culturas e costumes
B20	Iniciativa e espírito emprendedor
B21	Motivación pola calidade
B22	Sensibilidade por temas ambientais

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
(*)Conocer la evolución histórica de la familia, los diferentes tipos de familias, de estilos de vida y educación en el contexto familiar.	A3 A5 A12	B1 B6 B15
(*)Conocer y desempeñar la función tutorial y orientadora en relación con la educación familiar en el periodo 0-6 años y coordinando la acción educativa referida a su grupo de alumnos.	A1 A2 A3 A5 A6	B1 B2 B5 B7 B8 B11
(*)Crear y mantener lazos de comunicación con las familias para incidir eficazmente en el proceso educativo.	A7 A9 A11 A12	B5 B11 B16 B17 B20
(*)Relacionar la educación con el medio y cooperar con las familias y con la comunidad.	A7 A9 A10 A12	B17 B18 B20 B21 B22
(*)Diseñar estrategias de apoyo a las familias para evitar problemáticas de desarraigo y abandono escolar.	A7 A9 A10 A12	B2 B3 B4 B5 B6 B8 B11 B18 B19
(*)Mostrar habilidades sociales para entender a las familias y hacerse entender por ellas.	A1 A3 A6 A7 A10	B2 B5 B6 B8 B13 B18

(*)Promover y colaborar en acciones dentro y fuera de la escuela, organizadas por familias, ayuntamientos y otras instituciones con incidencia en la formación ciudadana.	A3 A4 A7 A8 A12	B2 B3 B4 B5 B6 B9 B17
(*)Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar con respecto a los cambios en las relaciones de género e intergeneracionales, la multiculturalidad e interculturalidad, la discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible.	A3 A7 A9 A11 A12	B6 B11 B12 B14 B16 B22
(*)Promover la integración de la familia y la comunidad a los programas de educación especial.	A4 A5 A10 A12	B2 B6 B9 B14 B16 B20
(*)Abordar y resolver los problemas de disciplina en el aula y conflictos en la familia promoviendo el trabajo cooperativo y el trabajo y esfuerzo individuales.	A4 A10 A11	B2 B9 B11 B18

Contidos

Tema	
(*)1. Orientación e titoría no marco normativo actual	(*)1.1. Marco conceptual, e relación entre a titoría e a orientación 1.2. A persoa titora, a titoría e a orientación na lexislación 1.3. A orientación na Educación Infantil 1.3.1. Funcións do departamento de orientación na Educación Infantil 1.3.2. Organización do departamento de orientación 1.3.3. Plan de Orientación Escolar 1.3.4. Programas do plan de actuación 1.3.5. Seguemento e avaliación dos programas e plans de actuación.
(*)2. A Acción Titorial: organización e planificación	(*)2.1. A Acción Titorial no marco das competencias 2.2. Sentido e alcance da Acción Titorial 2.2.1. Perfil e funcións da profesora titora ou do profesor titor 2.2.2. Características da Acción Titorial 2.2.3. Áreas e ámbitos da titoría 2.3. Organización, planificación e programación da Acción Titorial 2.3.1. Obxectivos da Acción Titorial 2.3.2. Axentes e suxeitos da Acción Titorial 2.3.3. A Acción Titorial na Educación Infantil 2.4. A orientación e a titoría enfocada cara ao desenvolvemento persoal, á acción grupal e á mellora do proceso de aprendizaxe. 2.5. A avaliación na Acción Titorial 2.6. O Plan de Acción Titorial e os Programas de Intervención
(*)3. Técnicas e instrumentos para a Acción Titorial e para a Orientación Educativa	(*)3.1. A importancia das técnicas e instrumentos de intervención 3.2. Principais técnicas e instrumentos utilizados para a titoría e a orientación educativa: 3.2.1. A observación 3.2.2. A entrevista 3.2.3. O cuestionario 3.2.4. Técnicas de dinámica de grupos 3.2.5. Análise de documentos e materiais
(*)4. Titoría e orientación familiar	(*)4.1. O período de adaptación 4.1.1. A acollida das nenas e dos nenos 4.1.2. A acollida das familias 4.2. A persoa titora ante las necesidades educativas especiais. 4.3. A participación das familias na Educación Infantil. Intercambio de información

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudo de casos/análises de situacións	10	22	32
Proxectos	10	22	32
Actividades introductorias	1	0	1

Titoría en grupo	7	5	12
Sesión maxistral	14	28	42
Cartafol/dossier	9	18	27
Probas de resposta curta	2	2	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Estudo de casos/análises de situacións	Esta metodoloxía consistirá na análise intensivo e completo dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalos e, cando compra, adiestrarse nos posibles procedementos alternativos de solución.
Proxectos	Mediante esta metodoloxía as e os estudantes levarán a cabo a realización dun proxecto dun tipo determinado para resolver un problema ou abordar unha tarefa mediante a planificación, deseño realización dunha serie de actividades, e todo iso a partir do desenvolvemento e aplicación de aprendizaxes adquiridos e da utilización eficaz de recursos.
Actividades introductorias	Esta metodoloxía servirá para presentarlles a materia: competencias, contidos, planificación, metodoloxía, atención personalizada, avaliación e bibliografía.
Titoría en grupo	A través dela oa profesora ou profesor facilitará e orientará aos estudantes no seu proceso formativo, podendo ser obxecto de atención en calqueira das facetas ou dimensións que inciden no mesmo (aspectos académicos, actitudinaes, persoais, sociais...).
Sesión maxistral	A través desta metodoloxía farase a presentación dos temas, lóxicamente estruturados, coa finalidade de facilitar a información organizada seguindo criterios axustados á finalidade dos mesmos. Consistirá na exposición verbal, por parte do profesorado dos contidos da titoría e orientación ás familias.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos/análises de situacións	Titoría en grupo: Durante a realización das metodoloxías de titoría, estudo de casos e realización de proxectos, ao mesmo que durante a realización de carpetas/dossiers, traballos e proxectos; prestarase atención axeitada aos estudantes para atender e solventar as dúbidas referidas á materia: titoría e orientación coas familias.
Proxectos	Titoría en grupo: Durante a realización das metodoloxías de titoría, estudo de casos e realización de proxectos, ao mesmo que durante a realización de carpetas/dossiers, traballos e proxectos; prestarase atención axeitada aos estudantes para atender e solventar as dúbidas referidas á materia: titoría e orientación coas familias.
Titoría en grupo	Titoría en grupo: Durante a realización das metodoloxías de titoría, estudo de casos e realización de proxectos, ao mesmo que durante a realización de carpetas/dossiers, traballos e proxectos; prestarase atención axeitada aos estudantes para atender e solventar as dúbidas referidas á materia: titoría e orientación coas familias.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Estudo de casos/análises de situacións	Mediante o estudo de casos a consecución das competencias, vaise a explorar a través de diversas estratexias: * Calidade das contribucións e participación das e dos estudantes na realización dos casos estudados. * Polos traballos relacionados co contido do caso. * Polas presentacións orais realizadas e a súa adaptación á audiencia, etc.	20

A avaliación centrarase na realización do proxecto en si, debendo lo alumnado:

- * Entregar por equipo o informe escrito do proxecto.
- * Expor en equipo unha presentación do proxecto ante los profesores e compañeros.
- * Expor e debater individualmente ante o profesorado unha presentación do proxecto.

La evaluación tendrá en cuenta el conocimiento acreditado por cada estudiante individualmente en lo que respecta al proyecto y a los contenidos académicos de la tutoría y orientación con las familias.

Titoría en grupo	Durante la realización das titorías en grupo atenderase ao alumnado na súa aprendizaxe segundo os perfís diferenciados e individualizados. No seu desenvolvemento realizarase unha avaliación continua e formativa empregando os procedementos de:	10
	* Observacions, rexistros, listas de control, etc.	
Sesión maxistral	Como actividade avaliadora ten por obxecto avaliar as diferentes actividades e tarefas realizadas durante a súa execución. Para iso empregaranse os procedementos de:	10
	* Preguntas intercaladas durante o desenvolvemento da lección.	
	* Técnicas de autoavaliación.	
	* Informes sobre actividades realizadas.	
Cartafol/dossier	O cartafol/dossier consiste nunha recompilación de información estruturada sobre los contidos traballados nos proxectos e estudos de casos	20
Probas de resposta curta	A través destas probas preténdese constatar a precisión conceptual e terminolóxica dos aspectos relativos á titoría e orientación coas familias. Neste tipo de exames cada pregunta curta ten unha puntuación individual, a suma destas preguntas reflexa a puntuación de examen; para aprobar é necesario obter, polo menos, el 80% de dita puntuación.	20

Outros comentarios sobre a Avaliación

OUTROS COMENTARIOS E SEGUNDA CONVOCATORIA

Mantéñense os criterios da avaliación especificados nesta guía.

Mantéñense as partes superadas dos apartados de avaliación para cada curso académico e fin de carreira

Convén recordar que é moi importante a asistencia a clase.

Bibliografía. Fontes de información

ALCAZAR, J.A., **HIJOS, TUTORES Y PADRES**, 3ª - EDICIONES PALABRA. ITERALIA S.A. Madrid,

PORTALES EDUCATIVOS, **EDU.XUNTA.ES** y otros,

VV. AA., **LA ATENCIÓN FAMILIAR DESDE LOS ORIENTADORES ESCOLARES: TEORÍAS, MÉTODOS Y HABILIDADES**, CEP. Madrid,

MÉNDEZ, H., **EL ROL DEL TUTOR COMO PUENTE ENTRE LA FAMILIA Y LA ESCUELA**, MAGISTERIO DEL RÍO DE LA PLATA. Buenos Aires,

ENZO CATARSI (Italia), **PEDAGOGÍA DE LA FAMILIA**, IN-FAN-CIA - OCTAEDRO,

Recomendacións

Outros comentarios

Para o aproveitamento exitos da materia RECOMÉNDASE:

- A) Asistencia continua a sesións de teoría e práctica. A asistencia a clase considérase fundamental para o seguemento da materia por parte do alumnado e para a avaliación do grao de desenvolvemento das capacidades e competencias.
- B) As tarefas e actividades prácticas poderán abranguer varias sesións de traballo e será necesario rematar algunha fora do horario de clase.

Ao tratar o tema e, segundo proceda, facilitarase a bibliografía específica ao respecto.

Tendo en conta que os contidos da materia son obxecto constante de: opinións, comentarios, debates e decisións, dende os ámbitos: político, administrativo, económico e social; sería conveniente para poder estar ao día á lectura de páxinas web dos diferentes centros educativos da Xunta de Galicia, do Ministerio de Educación e Ciencia e doutras Comunidades Autónomas, así como revistas específicas de educación infantil: in-fan-cia, aula de educación infantil, bambini, etc.
